



# Методичні рекомендації щодо впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес учнів молодших класів

**Сапрун С. Т.**

Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, Тернопіль, Україна

**Анотація.** У статті проаналізовано методичні розробки, форми реалізації олімпійської освіти з учнями молодшого шкільного віку. Визначено шляхи вдосконалення навчально-методичних ресурсів для учнів молодших класів з основ олімпійських знань.

**Ключові слова:** олімпійська освіта, олімпізм, школярі, навчально-виховний процес, методика.

**Вступ.** В Україні розвиток і поширення знань про олімпійську освіту здійснюються у двох відносно самостійних напрямках – загальноосвітньому та спеціально-освітньому (підготовка тренерів, педагогів) [2, 4-6]. Загальноосвітній напрям передбачає поширення знань про олімпійський спорт, його цінності, багату історію, кращих представників світової та української спортивної плеяди, передусім, серед дітей та учнівської молоді, і розвивався за громадською моделлю.

Сьогодні ідеї олімпійської освіти в Україні висвітлюються та поширюються серед учнів початкових класів лише в деяких окремих випадках та школах Всеукраїнської мережі олімпійської освіти. Поширення ідей олімпізму серед учнів початкових класів повинно охоплювати не лише окремі класи та школи регіонів, а отримати належну матеріально-технічну, методичну та інформаційно-правову базу [1-4].

Дослідження різних аспектів олімпійської освіти в Україні, як позитивного фактору навчання і виховання здійснювали Ю. Бріскін (2007, 2011), О. Вацеба (2007), В. Єрмолова (2007, 2011–2016), С. Матвеев (2007), Ю. Олійника (2010, 2012), О. Томенко (2008–2015) та ін. [1-4].

**Мета дослідження** полягала у формуванні методичних матеріалів з основ олімпійської



освіти для учнів молодшого шкільного віку.

### **Завдання дослідження:**

1. Проаналізувати літературні дані та навчальну документацію з елементами олімпійської освіти для школярів.
2. Охарактеризувати методичні рекомендації для впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес учнів молодших класів.

**Методи дослідження:** теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел, статей, публікацій, матеріалів мережі Інтернет, бесіди.

**Результати дослідження та їх обговорення.** Відсутність інноваційних розробок у процесі вивчення предмету фізична культура спонукає до пошуку дієвих способів кардинального вдосконалення навчально-виховного процесу і саме застосування нових форм освітньої діяльності повинні забезпечити належну рухову активність, високий рівень фізичного розвитку школярів, доступність освіти. Широкий спектр урочних форм реалізації олімпійської освіти здатен забезпечити активне залучення дітей до систематичних занять фізичними вправами та спортом, розвиток творчих здібностей, етичних та моральних принципів особистості, покращення рівня успішності навчання у школі, зменшення захворюваності та ін. Завдяки засобам олімпійської освіти ми рекомендуємо використання наступних урочних форм:

- уроки фізичної культури;
- олімпійські уроки;
- інші предметні уроки;
- факультативні уроки;
- фізкультхвилинки.

У кожному з них активно висвітлюються ключові аспекти олімпізму, а інноваційністю характеризується використання фізкультхвилинки під час урочних занять із застосуванням різноманітних фізичних вправ із сюжетною олімпійською спрямованістю, що має опосередкований вплив на збільшення рухової активності школярів.

Для реалізації олімпійської освіти у позаурочних формах використовувався широкий різновид заходів, які сприяють вивченню окремих предметів, вдосконаленню фізичних якостей, залученню до систематичних занять спортом, формуванню активного, здорового і гармонійно розвиненого підростаючого покоління:

- розповіді та виступи (із залученням відомих спортсменів і тренерів);
- творчі конкурси (на олімпійську тематику);
- групи продовженого дня (комплексне використання різних форм організації);



- виховні заходи (особливо з використанням наочних матеріалів – презентації, відео та фото матеріали);
- показові виступи (старшокласників, гостей школи, видатних спортсменів);
- олімпійські дні та олімпійські тижні (що, вже традиційно проводяться, проте варто залучати якомога більшу кількість учнів школи та їх батьків);
- змагання (між класами, паралелями, школами);
- спортивні секції і гуртки;
- вікторини, свята, забави, КВВ, до підготовки та проведення яких залучається значна кількість школярів та відповідно долучаються до популяризації ідей олімпізму в школі.

Особливу зацікавленість серед школярів викликають позаурочні заходи на основі олімпійської освіти, адже проводяться вони не стандартно, не за регламентованим розпорядком, як уроки в школі та здатні сприяти розвитку етичних, вольових, моральних, духовних і гуманістичних цінностей у школярів.

Під час експерименту нам вдалося визначити та рекомендувати наступні форми роботи з батьками учнів для впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес учнів 4-х, що сприятимуть покращенню рівня знань з олімпійської тематики батьків та їх дітей:

- підготовка в оформленні наочних матеріалів (стендів, емблем, декорацій, плакатів, мультимедійні засоби тощо) з популяризації олімпійської освіти;
- залучення до позаурочних та позашкільних заходів учнів та їх батьків (змагання, свята, конкурси, вікторини тощо);
- показові виступи та лекції батьків (родичів) на спортивну тематику;
- популяризація ідеалів та цінностей олімпізму під час проведення батьківських зборів, засідань батьківських комітетів;
- анкетування батьків з метою мотивування до удосконалення особистих знань з олімпійської тематики та залучення до спортивної діяльності;
- проведення лекцій, практичних, семінарських занять, консультацій, виступів фахівців з олімпійської освіти, фізичного виховання або спортсменів для батьків школярів.

Найбільш оптимальною формою організації програм з олімпійської освіти є комплексне використання олімпійських цінностей та ідеалів під час проведення урочних, поурочних і позашкільних заходів. Реалізація програм олімпійської освіти потребує значних затрат під час підготовки та проведення заходів, проте саме вони залишаються в пам'яті школярів, як найцікавіші та захоплюючі. Загалом, усі форми, що використовуються для популяризації ідей олімпійської освіти повинні доповнювати одна одну, адже оптимальний позитивний вплив на залучення дітей до систематичних занять фізичною культурою та ведення здорового способу життя відбувається не тільки



у стінах школи, але й в позаурочний та позашкільний час. Для значної популяризації ідей та принципів олімпізму слід також залучати до проведення різних заходів, перш за все, у школі батьків, котрі, як відомо, далеко не усі слідує гуманістичним ідеалам олімпізму. І чим більша кількість учнів, батьків, вчителів будуть дотичними до реалізації різних форм олімпійської освіти, тим позитивніший результат ми отримаємо завдяки формуванню активного, свідомого, здорового та спортивного молодого покоління, як інвестиція в майбутнє.

**Висновок.** Поєднання та варіативність у використанні всіх організаційних форм олімпійської освіти дозволяють ефективно урізноманітнити навчально-виховний процес учнів молодших класів загальноосвітніх шкіл. Методичні рекомендації на основі ідей та принципів олімпізму здатні забезпечити не тільки належною теоретичною інформацією (моральні та гуманістичні якості особистості, гармонійний розвиток, рухова активність, основи гігієни тощо), але й сприяти фізичному розвитку школярів (фізична підготовленість, здоров'я, зменшення захворюваності тощо).

**Перспективи подальших досліджень** вбачаємо у розробці та експериментальній апробації методичних рекомендацій для впровадження олімпійської освіти серед дошкільнят.

### **Список використаної літератури.**

1. Боднар А.О. *Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів: дис канд. пед. наук: спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти”*. Харківський нац. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. Харків, 2016. 272 с.
2. Ермолова В.М. *Олімпійська освіта: теорія і практика*. К., 2011. 335 с.
3. Ермолова В.М., Щербашин Я.С. Олимпийское образование в системе формирования гуманистических ценностей школьников. *Наука в олимпийском спорте*. 2017. № 1. С. 21-28.
4. Сапрун С.Т. *Організаційно-методичні основи олімпійської освіти учнів молодшого шкільного віку (на прикладі учнів 4-х класів): автореф. дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт”*. Львів держ. ун-т фіз. культури. Л., 2015. 20 с.
5. International Olympic academy. Режим доступу: <http://www.ioa.org.gr>
6. Sukys, S., Majauskiene, D. The attitude towards Olympism values of pupils in schools implementing and not implementing integrated Olympic education Education. *Physical Training. Sport*, 4 (91), 2013. P. 46-52